

Oponentský posudek na rigorózní práci Martina Svatoše
„Objektivní arbitrabilita v mezinárodní obchodní arbitráži“

Celkový počet stran rigorózní práce: 133

1. Aktuálnost tématu:

Kandidát si vybral téma rigorózní práce „**Objektivní arbitrabilita v mezinárodní obchodní arbitráži**“. V úvodu předložené rigorózní práce se věnuje obecným otázkám arbitrability sporů (vymezení pojmu, subjektivní a objektivní arbitrabilita, vztah arbitrability a veřejného pořádku, různá pojetí právní úpravy arbitrability a možnost vznesení námítky nedostatku arbitrability sporu v rámci jednotlivých procesních stádií rozhodčího řízení). Jádrem rigorózní práce tvoří kapitola třetí pojednávající o objektivní arbitrabilitě, resp. nearbitrabilitě určitých okruhů sporů. V oboru práva mezinárodního obchodu se jedná o stále aktuální téma. Aktuálnost této problematiky lze doložit na rozdílné právní úpravě okruhu sporů, které mohou být předmětem rozhodčího řízení v jednotlivých státech.

2. Náročnost tématu:

Téma rigorózní práce „**Objektivní arbitrabilita v mezinárodní obchodní arbitráži**“ je poměrně náročným tématem, protože v tuzemské odborné literatuře podle dostupných zdrojů informací nenalezneme k tomuto tématu tak podrobný výklad, jaký je obsažen v posuzované rigorózní práci. Kandidát aplikoval v rigorózní práci především popisný, právně-komparativní (srovnání arbitrability v právní úpravě belgické, německé, italské, francouzské, rakouské a Spojených států amerických) a právně-analytický přístup.

Vstupní údaje, které měl kandidát k dispozici, zpracoval uspokojivým způsobem a vycházel jak z domácí, tak zahraniční odborné literatury. Ve své práci uvádí řadu rozhodnutí zahraničních rozhodčích i obecných soudů.

3. Hodnocení práce:

Rigorózní práci tvoří, vedle úvodu a závěru, dvě části. V první části kandidát pojednal o obecných otázkách arbitrability. Druhou část věnoval autor analýze objektivní arbitrability u vybraných okruhů sporů.

Předložená rigorózní práce je logicky strukturována. Kandidát rozdělil svou práci do celkem dvou kapitol: 1. Obecné poznatky o pojmu objektivní arbitrability a 2. Objektivní arbitrability v konkrétních právních oblastech.

Ve vztahu k práci kandidáta s odbornou literaturou, nemám zásadních připomínek. Pouze uvádím, že publikace „Obchodní právo“ má nejnovější 13. vydání z roku 2010 (kandidát na s. 107 uvádí 11. vydání z roku 2006). Nepovažuji za správné pokud kandidát uvádí, že v odborné literatuře převažuje určitý názor, aniž by uvedl odkaz na jedinou publikaci (na s. 37 a s. 41), nebo uvádí publikaci jen jedinou (na s. 62 a 87). Kandidát, jak bylo uvedeno výše, vycházel z aktuální tuzemské i zahraniční literatury a vyjadřuje v předložené rigorózní práci vlastní názory na platnou právní úpravu. Oceňuji poměrně rozsáhlý poznámkový aparát.

Z hlediska uspořádání kapitol a grafické úpravy lze práci hodnotit jako velmi dobrou. Na s. 27 v pozn. č. 67 a na s. 29 v odst. 2 se však omylem nachází nesmyslné slovní spojení vytištěné tučným písmem („**Chyba! Nenalezen zdroj odkazů!**“). Práce je logicky uspořádána z hlediska členění na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. K práci s odkazy v poznámkách pod čarou včetně křížových odkazů nemám připomínek. Jazyková a stylistická úprava přeložené rigorózní práce působí uspokojivým dojmem. Pouze na s. 10 v odst. 2 (věta čtvrtá – zde zřejmě nějaké slovo také chybí) a 3 kandidát nedodržel správný pořádek slov ve větách, které proto nejsou zcela srozumitelné. Překlepy se objevují v práci výjimečně (na s. 26, 33 a 34).

Kandidát prokázal ve své práci dostatečné teoretické znalosti získané studiem tuzemské i zahraniční odborné literatury a judikatury, jakož i schopnost analýzy a použití získaných informací.

4. Další vyjádření k práci:

Nejsou.

5. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Na s. 17 v odst. 2 mělo být uvedeno, že podle ust. § 1 odst. 2 zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (zák. č. 216/1994 Sb. v platném znění) nejsou arbitrabilní spory s veřejnými neziskovými ústavními zdravotnickými zařízeními. Tato skutečnost je zmiňována až v rámci citace z publikace N. Rozehnalové na s. 21.

Na s. 23 v odst. 3 není uveden ani jeden z „několika málo právních řádů“ spojujících arbitrabilitu s veřejným pořádkem (na s. 22 uvádí jen francouzský právní řád). Ve vztahu k odst. 3 na téže straně mohl kandidát uvést, proč patří mezi právní řády přátelské k rozhodčímu řízení i právní úprava Spolkové republiky Německo.

Na s. 27 v odst. 1 chybí doložení tvrzení, že oblastí soukromého práva, které zůstávají nearbitrabilní rapidně ubývá.

Na s. 34 v poslední větě se kandidát domnívá, že řešení obsažené v ust. § 106 odst. 1 o.s.ř. (překážka *res iudicata*) nelze vztáhnout na všechny právní řády, ačkoliv ty evropské by daný problém řešily pravděpodobně stejně. Nevidím důvod, proč si kandidát nedohledal relevantní právní úpravu a judikaturu alespoň ve vybraných evropských právních řádech, aby si svou domněnku prověřil (potvrdil).

Na s. 38 v odst. 1 měl kandidát porovnat svůj názor na povahu rozhodčího řízení s judikaturou českého Ústavního soudu.

Na s. 42 v odst. 3 věta druhá evidentně chybí minimálně jedno slovo.

Na s. 46 v odst. 1 kandidát cituje své vlastní dílo, kde rozlišuje mezi rakouskou zvláštní úpravou a zvláštním zákonem. Zde kandidát opomněl uvést, že se jedná o zvláštní úpravu v rámci rakouského civilního procesního řádu (jinak citovaná věta nedává smysl).

Na s. 47 kandidát používá pojem německý Spolkový nejvyšší soud a v následujících pasážích práce Spolkový soudní dvůr (např. na s. 89). Domnívám se, že by měl autor jednotně používat pouze jeden termín pro stejnou soudní instanci.

Na s. 55 kandidát uvedl, že je zajímavé, že Evropská úmluva z roku 1961 obsahuje organizaci rozhodčího řízení, postavení a příslušnost soudů. Neuvedl však historické důvody, proč tomu tak je.

Na s. 64 kandidát uvádí, že „málo probádanou oblastí je arbitrabilita sporů vzniklých z práv k názvům internetových domén. Nedomnívám se, že se jedná o málo probádanou oblast, když např. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky rozhodoval a rozhoduje řadu sporů ohledně domén .eu, kde musí řešit i otázku arbitrability.

Ve vztahu ke s. 72 odst. 2 by se měl kandidát vyjádřit, zda považuje za správné vynětí incidenčních sporů z arbitrability v podobě obsažené ust. § 2 zákona o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů (popř. jakou by navrhoval změnu platné právní úpravy).

Na s. 77 v odst. 2 chybí příklad toho, kdy rozhodci „v mnoha případech prokázali, že dokáží mezinárodní obchodní prostředí ochránit lépe, než mnozí národní soudci“.

Ve vztahu ke s. 93 uvádím, že v odst. 4 nemělo být použito slovní spojení „nearbitrabilní téma“, nýbrž „nearbitrabilní spor“.

Při obhajobě rigorózní práce by se měl kandidát vyjádřit k výhradám uvedeným výše. Dále by se měl vyjádřit k následujícím otázkám:

- 1) Jaký vliv mělo ve Francii přijetí dekretu ze dne 13. ledna 2011, č. 48/2011 na rozsah možnosti soudního zrušení nebo odepření výkonu rozhodčího nálezu vydaného ve věci, která nemůže být předmětem rozhodčího řízení.
- 2) V jakém rozsahu bude omezena arbitrabilita sporů ve spotřebitelských věcech v případě přijetí navrhované novely českého zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (Poslanecká sněmovna 2011, VI. volební období, sněmovní tisk č. 371) v porovnání s ostatními evropskými státy.

6. Rigorózní práci i přes shora uvedené výhrady považuji za vyhovující a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 11. října 2011

JUDr. Petr Dobiáš, Ph.D.

oponent rigorózní práce